

Flexibele vervangingsdatabanken voor het onderwijs

vrijdag, 21 maart 2008

Verschillende directeurs signaleerden het probleem van het tekort aan leerkrachten. Dirk De Cock, ondervoorzitter commissie Onderwijs, analyseerde de oorzaken. Opvallend is dat een aantal nieuwe beleidsmaatregelen een rol spelen in dit te kort. Aangezien deze problematiek fluctuerend is, is er nood aan creatieve en flexibele oplossingen. Dirk De Cock stelt daarom voor te werken met een vervangingsdatabank aangestuurd door een alarmprocedure. Dirk De Cock: "Ik heb onderzoek gedaan op de website van de vdab. In totaal zijn er een kleine 1000-tal jobs in het onderwijs vacant. Ongeveer 80 % hiervan beslaan interimjobs. Vooral in het secundaire onderwijs stelt zich het probleem het sterkst: meer dan 500 vacante tijdelijke jobs tegenover iets meer dan 200 in het kleuter- en lageronderwijs. Regionaal bekeken situeert het lerarentekort zich duidelijk het sterkst in de provincie Antwerpen en in Vlaams-Brabant/Brussel."

In tijden van hoogconjunctuur kiezen meer afgestudeerde leraars voor een job in de privé-sector i.p.v. de onzekere eerste jaren in het onderwijs. Bovendien is het natuurlijk logisch dat wanneer er een algemene krapte heerst op de arbeidsmarkt, ook het onderwijs hiervan niet gespaard blijft. Maar er spelen ook een aantal andere factoren een rol ten opzichte van eerdere momenten van lerarentekort.

De verjonging en vrouwelijking van het lerarenkorps heeft zijn invloed op deze problematiek. Het aantal leerkrachten in ouderschapsverlof is stijgende. Wat mede in de hand wordt gewerkt door de positieve maatregel van versoepeling van het systeem van ouderschapsverlof in het onderwijs. Directeurs vertellen ook dat deze jongere leerkrachten een pak minder resistent zijn voor virussen dan ervaren leerkrachten. Ook dat lijkt niet onlogisch en zorgt voor meer afwezigheden.

Een nieuw gegeven is ook de proeftuin "vervanging voor bedrijfsstages". Dit dreigt nu echter onder druk te staan vanwege het lerarentekort. En tenslotte is er nog het nieuwe gegeven dat vervangingen reeds vanaf zes dagen afwezigheid mogen worden doorgevoerd terwijl dit vroeger maar vanaf tien dagen was. Al deze factoren samen zorgen voor verontruste berichten uit het onderwijsveld. Men is ook niet hoopvol voor de toekomst. Cijfers met betrekking tot de lerarenopleiding zijn alarmerend. Ten opzichte van drie jaar geleden zijn de inschrijvingen in de lerarenopleiding drastisch gedaald = -17% in de opleiding lager onderwijzer en -14% in die van kleuteronderwijzer. Er wordt bovendien met enige schrik gekeken naar de verzwaring van de academische lerarenopleiding. Wie al een diploma heeft en wil omgeschoold worden tot leraar, moest hiervoor vroeger een halftijdse opleiding volgen. Sinds dit jaar is dit uitgebreid naar een voltijds jaarprogramma. Deze maatregel moet de kwaliteit verhogen, maar het ziet er naar uit dat de terugloop hierdoor dramatisch zal zijn. "Concluderend kunnen we – voorlopig - stellen dat naast de economische hoogconjunctuur een aantal nieuwe – goede – beleidsmaatregelen, mee aan de basis liggen van het lerarentekort. Aangezien het om een andere situatie gaat dan enkele jaren geleden en dit om een fluctuerend probleem gaat, denk ik dat we naar andere oplossingen moeten zoeken", aldus nog Dirk De Cock. Dirk De Cock pleit voor een flexibele vervangingsdatabank. Op lokaal niveau kan men een vervangingsgroep aanleggen die bestaat uit gepensioneerden, leerkrachten die deeltijds werken, maar ook deeltijds werkenden uit de privé-sector, . Deze mensen kunnen zich inschrijven in een databank voor tijdelijke vervangingen. Tegelijk moet er een continue monitoring zijn van het lerarentekort o.a. op basis van de leerkrachtendatabank op de website van de vdab. Hier kan men best een alarmprocedure aan koppelen die in stappen werkt. Wanneer er duidelijke signalen zijn dat er een tekort zit aan te komen kan men via een eenvoudig SMS-systeem de databank controleren. De mensen worden op de hoogte gebracht en gevraagd of ze beschikbaar zijn. Wanneer het lerarentekort duidelijk een feit is krijgen de scholen de toelating om tijdelijke vervangingen op te lossen via de vervangingsdatabank. Deze stappenprocedure zorgt voor een geactualiseerde databank, maar tevens beschermen we hiermee dat de werkzoekende leerkracht. In de commissie onderwijs zal er op initiatief van Dirk De Cock een gedachtewisseling komen over de problematiek van het lerarentekort. Hij zal zijn ideeën daar voorstellen en verdedigen.